

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 5 februari 1921 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

Närvarande: herrar Pettersson i Södertälje, Åkerman*, Olof Olsson*, Alexanderson, Edv. Larsson*, greve Spens, Johan Carlsson, K. G. Westman, J. T. Larsson, P. A. Hansson, Engberg*, Hederstierna, Svedberg, Strid, Rehn* och Svensson* i Betingetorp.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

För den enligt 42 § 2 mom. riksdagsordningen ett av lagutskotten åliggande granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning hava båda kamrarna till lagutskott hänvisat militieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse, utom vad angår däri gjorda framställningar angående provisoriskt avlönings-tillägg åt viss personal i Boden, angående förhöjning av anslaget till bestridande av expenser vid militieombudsmannens expedition, vikariatsersättning m. m. samt angående dyrtidstillägg åt befattningshavare vid militieombudsmansexpeditionen.

Första lagutskottet, som verkställt ovannämnda granskning, har för ifrågavarande ändamål från militieombudsmansexpeditionen mottagit ej mindre de diaries, vilka under år 1920 förts å nämnda expedition samt under militieombudsmannens inspektionsresor, än även

expeditionens registratur för berörda tid ävensom särskilt förda diarium och registratur för ärenden, vilka betecknats som hemliga.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

Militieombudsmannen meddelar till en början, att han under tiden från och med den 12 juli till och med den 21 augusti samt från och med den 13 till och med den 16 september begagnat sig av den militieombudsmannen enligt 23 § uti instruktionen tillkommande rätt till semester, samt att militieombudsmansämbetet under tiden, enligt bestämmelserna i samma paragraf, uppehållits av hovrättsrådet John Arthur Samuelson, vilken var utsedd att efterträda honom i händelse av hans avgång från ämbetet.

I berättelsen omförmäles här efter, att militieombudsmannen under år 1920 företagit ämbetsresor till Uppsala, Södermanlands, Jönköpings, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Örebro, Västmanlands och Gävleborgs län. Under dessa resor har han för ändamål, som avses i 12 och 18 §§ av instruktionen, besökt Upplands infanteriregemente, Södermanlands regemente, Karl Gustafs stads gevärsfaktori, Jönköpings regemente, Smålands artilleriregemente, Kalmar regemente, Smålands husarregemente, centralfängelset i Karlskrona, straffängelset i Karlskrona, Karlskrona grenadjärregemente, Göta ingenjörkårs fästningsingenjörkompani, Flottans station i Karlskrona, Karlskrona kustartilleriregemente, straffängelset i Kristianstad, Norra skånska infanteriregementet, Wendes artilleriregemente, Södra skånska infanteriregementet, centralfängelset i Malmö, Kronprinsens husarregemente, kronohäktet i Ystad, skånska dragonregementet, straffängelset i Örebro, Livregementets grenadjärer, Svea trängkår, straffängelset i Västerås, Västmanlands regemente, Västmanlands trängkår, straffängelset i Gävle och Hälsinge regemente. Härjämte har militieombudsmannen av truppförband i Stockholm besökt Svea livgarde och Göta livgarde.

Vidare förmäles, att under den tid, då militieombudsmannen åtnjutit semester, har tjänstförrättande militieombudsmannen Samuelson företagit en ämbetsresa till Norrbottens län, varvid han besökt kronohäktet i Haparanda, kronohäktet i Luleå, Bodens fästning med därvarande truppförband, nämligen Norrbottens regemente, Norrlands artilleriregementes detachement, Bodens artilleriregemente och Bodens ingenjörkår.

Under ämbetsresorna hava rullföringsexpeditioner samt landstormsförråd besökts, då sådant kunnat ske utan att resorna därigenom väsentligen förlängts eller fördyrats.

Under inspektionerna har militieombudsmannen biträtts av expeditionssekreteraren samt i flertalet fall även av byråintendenten vid militieombudsmansexpeditionen. Vid inspektionen av truppförband hava särskilt krigsrättsprotokoll, krigsdomarnas diarier och anteckningarna över disciplinära bestraffningar ävensom kassaförvaltningens räkenskapshandlingar, förrådsböcker och marketenteriets bokföring granskats. I några fall har inventering ägt rum beträffande ett eller flera slag av persedlar eller artiklar i förråden. Tillika har uppmärksamhet ägnats kasernvård och hygieniska förhållanden. I samband med inspektionerna av truppförband hava även arrestlokaler besökts. De i förestående redogörelse omnämnda besöken å de allmänna straffanstalterna hava uteslutande avsett personer, som av krigsdomstol dömts till frihetsstraff.

Över de under året handlagda ärendena meddelas i ämbetsberättelsen följande översikt:

»På sätt militieombudsmannens ämbetsberättelse till 1920 års lagtima riksdag utvisar kvarstodo vid början av år 1920 från år 1919 balanserade ärenden till ett antal av . . . . . 129.

Under år 1920 inkommo ärenden till följande antal:
enligt allmänna diariet 350
enligt diariet över hemliga ärenden . . . . . 3.

Sammanlagda antalet ärenden, som förelegat under år 1920 utgör alltså . . . . . 482.

De 353 ärenden, som inkommit under år 1920, utgöras av ärenden, inkomna från Kungl. Maj:t eller statsdepartement 45
ärenden, överlämnade från riksdagens justitieombudsman 1
ärenden, inkomna från annan myndighet 14
klagomål eller framställningar från enskilda 144
ärenden, uppkomna under inspektioner eller eljest vid militieombudsmannen åliggande granskning 130
militieombudsmannens organisations- och förvaltningsärenden 19

Summa 353.

Av under året inkomna klagomål eller framställningar från enskilda hava

på grund av återkallelse avskrivits	1
till annan myndighet hänvisats	2
efter vederbörandes hörande fått förfalla	50
efter annorledes verkställd utredning eller utan åtgärd avskrivits	55
på grund därav att klaganden erhållit gottgörelse eller att rättelse eljest vunnits blivit avskrivna	7
vid årets slut varit vilande i avbidan på yttrande eller påminnelser	22
vid årets slut varit på prövning beroende	7
	<hr/>
Summa	144.

Av hela antalet ärenden hava

under året slutbehandlats	415
till följande år balanserats	67

Av de till år 1921 balanserade ärenden hava inkommit

under år 1916	6
under år 1917	2
under år 1918	1
under år 1919	10
under år 1920	48

Av under året anhängiggjorda 5 åtal hava anställts

på grund av förd klagan	1
på grund av anmärkning vid inspektion	3
av annan anledning	1
	<hr/>
Summa	5.

En jämförelse med motsvarande uppgifter för år 1919 visar, att under år 1920

antalet klagomål och framställningar från enskilda minskats med	29
hela antalet under året inkomna ärenden med	202
hela antalet till behandling föreliggande ärenden med	235
antalet under året slutbehandlade ärenden med	173
antalet till följande år balanserade ärenden med	62
antalet anhängiggjorda åtal med	6.»

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 9 saml. 1 avd. 1 häft. (Nr 1—2.) 2

Ämbetsberättelsen upptager härefter såsom bilagor redogörelse för anhängiggjorda åtal och därmed jämförliga åtgärder ävensom för vissa ärenden, vilka icke föranlett dylika åtgärder.

Under rubriken »Framställningar till Konungen» upptager berättelsen därefter en av militieombudsmannen den 4 december 1920 till Konungen avlåten skrivelse angående ordningen och villkoren för befordran inom underofficers- och sjömanskårerna vid flottan, varjämte redogörelse till slut lämnas för den vidare behandlingen av en den 13 mars 1916 utav dåvarande militieombudsmannen till Konungen avlåten skrivelse angående rätt för officerare vid kustartilleriet att söka anställning vid sjökrigshögskolan samt angående vissa befälsförhållanden i Vaxholms fästning, beträffande vilken skrivelse åtgärd under år 1920 vidtagits.

Vid den granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen

anmäler.

Stockholm den 4 februari 1921.

På första lagutskottets vägnar:

JAKOB PETTERSSON.